

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Variis Generibus, Causis, Atque Exitu Persequutionum,
Quas pij hoc in mundo peregrinantes patiuntur**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Cur adeò multi reperti sunt qui ad scindendam & persequendam
ecclesiam erroris magistros sequerentur. Cap. 30.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30324

DE VARIIS PIORVM

*Cur adeò multi reperti sunt, qui ad scindendam & perse-
quendam ecclesiam erroris magistros sequerentur.*

CAPVT XXX.

Matth. 24.

Porrò discipulorum turba, in tanta morum corruptio-
ne, & ea quam euangelica tuba prænunciat, iniquitatis
abundantia propter refrigerentem multorum chari-
tatem, deesse non potuit: vbi in procliu est, vt licere pute-
tur, quod vehementer adlubescit, eiusque licentiæ, seu perni-
ciosæ libertatis assertores, in pretio habeantur: non quod il-
lis hominibus tantopere, sed quod vitijs suis plurimum fa-
ueant. Ex quo illud esse videtur beati Apostolorum princi-
pis, Erunt in vobis magistri mendaces, qui introducēt sectas
perditionis, & multi sequentur eorum luxurias. Non dicit,
Et eorum multi grauitate mouebuntur, rationibus conuin-
centur, doctrina superabuntur; sed multi, inquit, sequentur
eorum luxurias: vt discipulorū greges innumeros propterea
futuros significet, quod ament suos plerique languores, &
soluore mollioreq; viuendi ratione delectati, quasi ratione
& auctoritate propugnari gaudeant posse, quod ingenti
cupiditate sequuntur. Non igitur propterea sic viuūt, quod
doctrinæ veritati acquiescendum putauerint: sed ideo ma-
gis nouitiam doctrinam extollunt & laudant, ac tanquam
obuijs vlnis excipiunt, quod sic antea viuere libuerit. Atque
vt lethargico solet esse permolestum, si quis eum excitare
vellicando conetur: ita his est veritatis obiurgatio grauis,
quos arctior quasi vitiorum somnus aliquis complectitur.
Eo fit igitur, vt dum sanā doctrina non sustinetur, iamque
aures ad nouas res audiendas pruriunt, non modo excipian-
tur venientes, verumetiam aduocentur & coaceruetur ma-
gistri prauis hominum desiderijs, perditisque moribus con-
gruentes. Vt enim erant plurimi, qui nausea quadam verita-
tis affecti, dignissimi erant, qui vanissimis nouellæ doctrinæ
fumis pascerentur; ita reperiri haud ægrè multi potuerunt,
qui hos excitatos cupidæ multitudini venditarent. Pseudo-
prophetarum turbam, cur rex Israël tantam habuit? nisi
quia se dignissimum præbuit, cui illuderetur vaticinijs men-
dacibus, prophetis Dei qui mittebantur, abiectis? Nam pro-
pheta Michæas, inquit ille, nunquam mihi bonum annun-
ciat, & idcirco odium. Odio persequebatur eos qui vera &
salutaria prædicerent, eo quod regiæ cupiditati aduersa di-
cerentur.

erentur. Ideoq; ita comparatum est, (iustissimo iudice Deo permittente) vt esset spiritus mendax in ore omnium prophetarum, qui deciperent Achab & prævalerent; & falsis persuasionibus inhærentem perderent. An non modò ita res habere videtur? Nam quia homines charitatem veritatis non receperunt, vt salui fierent: Ideò, inquit Gentium Apostolus, mittet illis Deus operationem erroris, vt credat mendacio, vt iudicentur omnes qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati. Sic igitur exorti sunt blandi isti vitiorum assertores, & indulgentes patroni, qui præstarent malefactis autoritatem, & (quod est deterius) censuram scripturarum cælestium, in aduocationem criminum conuerterent. Per hos sic est eneruatus ecclesiasticæ vigor disciplinæ, & vsque adedò omni languore vitiorum præcipitatus in peius, vt iam nec grauissimis quibusdam criminibus excusatio quærat: quæ etiam prædicanda & laudanda putentur. Planè & illud hoc tempore licuit aduertere, quod de quibusdam Cyprianus scriptum reliquit, qui ne Deum rogarent, ne in ecclesia exomologesin criminum facerent, ab omni sensu & fructu poenitentia se remouerant: forisq; sibi extra ecclesiam constituerant conuenticulum perditæ factionis, cum malè sibi consciorum & Deum rogare ac satisfacere nolentium caterua conflueret. Quia enim ecclesiasticis institutis anaritudo permista est, hæreticorum verò dogmata, lenitate & voluptate cõdiuntur, fit, vt illis offensi, his verò deliniti, multi ferantur in præceps; bonorumque specie falsi, mala pro bonis, & falsa pro veris amplectantur. Idcirco, ait Origenes, hæretici vbicumque fuerint, ad voluptates audientium loquētes, scindunt ac diuidunt ecclesiam; quia plures sunt magis amatores voluptatum quàm amatores Dei. Hinc & illud Ezechielis: Ecce ego ad cervicalia vestra, in quibus vos cõuertitis illic animas in dissolutionem, ad hæreticos retulit; quòd eorum doctrinis ad hominum libidinem attemperatis, velut quædam puluinarum consuantur, in quibus molles ac delicati suauiter acquiescant. Talia sunt, inquit, verba hæreticorum, vbi non est conuersatio rigida. Inuenies discipulos Valentini moribus dissolutos, ad nihil forte, ad nihil virile tendentes; similiter & sectatores Basilidis. Docent insuper & negare inuerecundè quasi præcepto, quod de eorum martyrio est: non id docent quod

*Lib. 1. epist.
stolarũ, epist.
stola 3.*

*Homil. 12.
in Ezech.*

*Basilii in
lib. de utili-
tate capiēda
ex libris gē-
tilium.*

*De baptismo
contra Do-
natistas, lib.
3. cap. 19.*

*In lib. de sim-
plicitate
p̄latorum.*

ecclesiastici ostendunt, parati tollere crucem, & sequi Saluatorem. Planè igitur hæretici ad ostentationem, sua & dicta & facta comparant, auræque populares, non veram rationem dicendo sequuntur. Ideoque sæpenumero modò hoc, modo illud afferunt; similesque fiunt Agyptio sophistæ, qui (vt est apud D. Basilium) & arbor, & aqua fiebat, & fera, & omnino quicquid liberet. Et (quod assentatorum proprium est) vt polypus ad speciem subiecti soli colorem mutat, ita ipsi ad voluptatem audientium variant sententiam. Cumque hac arte ceperint decipere, vicissim ipsi decipiuntur à confluentibus populis; dum propterea mirè sibi placentes, superbaq; lætitia gestientes, dilacerare Christi pergunt ecclesiam, & suis quas abstraxere sibi partibus, ecclesiæ nomen non erubescunt imponere: atque ex ipsidem totis contentionum, & irrisionum, conuiciorumq; viribus, eam à qua discesserunt, oppugnare non desistunt. Idcirco D. August. Sic fiunt, inquit, hæreses & scismata, quum dicit plebs carnalis, quæ in charitate Dei fundata nō est, Ibo post amatores meos, cum quibus utiq; , siue per fidei corruptionem, siue per elationem superbiæ turpiter fornicantur. Nisi enim seductores isti à plebibus seductis vicissim seducerentur, quum eis creditur, & tales honores deferuntur, vt per eos habeant potestatem talia dicendi, & sibi talia vendicandi, vt error eorum veritas appelletur, & scelus eorum iustitia putetur, propter sacramenta & scripturas quas tenent ad speciem, non ad salutem: nunquam profecto ipsi seductores, hæc sibi tanta ac talia arrogarent. Cum igitur credentium plenæ vbique essent ecclesiæ, & omnis generis pisces, bonos videlicet ac malos, euangelica sagena comprehenderet, disrupta per malos sunt retia, & scismata sequuta sunt. Nemo enim, ait Cyprianus, arbitretur bonos, & super robustam petram solida stabilitate fundatos de ecclesia posse discedere. Triticum non rapit ventus, nec arborem sola radice fundatam, procella subuertit. Inanes paleæ tempestate iactantur, inualidæ arbores turbinis incurfione euertuntur. Hos execratur & percutit Ioannes Apostolus, dicens: Ex nobis exierunt, sed non fuerunt ex nobis, Si enim fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum. Hinc hæreses & factæ sunt & fiunt, dum peruersa mens non habet pacem; dum perfidia discordans, non tenet vnitatem. Fieri verò hæc

Domi.

Dominus permittit & patitur, manente propriæ libertatis arbitrio, vt dum corda & mētes nostras, veritatis discrimen examinat, probatorum fides integra, manifesta luce clarescat. Per Apostolum præmonet Spiritus sanctus, & dicit: Oportet & hæreses esse, vt probati manifesti sint in vobis. Sic ergo probantur fideles, sic perfidi deteguntur, sic & ante iudicij diem hic quoque iam iustorum & iniustorum animæ diuiduntur, & à frumento paleæ separantur. Ex his sunt illi qui se vltro apud temerarios conuenas sine diuina dispositione præficiunt, qui nemine episcopatum dāte, episcopi sibi nomen assumūt. Quos designat in Psalmis Spiritus sanctus, sedentes in pestilentia cathedra, pestes & lues fidei serpentis ore fallentes, & corrumpendæ veritatis artifices, venena læthalia linguis pestiferis euomētes, quorum sermo vt cancer serpit, quorum tactus pectoribus & cordibus singulorum, mortale vulnus infundit. At qui in columbæ specie Spiritus sanctus apparuit, est hoc animal simplex & lætum, non felle amarum, non morsibus sæuum, non vnguium laceratione violentum, hospitia humana diligit, vnius domus cōsortium nouit: cū generant, simul filios edunt; cum comitant, volatilibus inuicem cohærent, communi conuersatione vitam suam degunt, oris osculo concordiam pacis agnoscunt, leges circa omnia vnanimittatis adimplent. Hæc igitur in ecclesia simplicitas manet, hæc vnitatem charitas conseruat. Quid autem facit in pectore Christiano luporum feritas? & canum rabies? & venenum lethale serpentum? & cruēta sæuitia bestiarum? gratulandum est cum tales de ecclesia separantur, ne columbas, ne oues Christi sæua sua & venenata contagione prædentur: cohære & coniungi non potest amaritudo cum dulcedine, caligo cum lumine, pluuia cum serenitate, pugna cum pace, cum fœcunditate sterilitas, cum fontibus siccitas, cum tranquillitate tempestas. Nec mirum si eiusmodi homines de ecclesia recedunt, qui quod amandum in ecclesia & querendum fuit, nec quesierunt, nec amarunt. Stipes, & oblationes, & lucra separati desiderant, quibus antea insatiabiles incubabāt: & cœnis atq; epulis etiam tum inhiant, quarum crapulam superstitie ipdies cruditate ructabant, post separationem manifestissimè comprobātes, nec antè cū intus esse viderentur, religioni, sed ventri se potius & quæstui profana cupiditate seruisse: vnde iustissima

DE VARIIS PIORVM

fit explorationis diuinæ censura, ne apud altare consistere & contrectare sancta, ne pudorem incesti, fidem perfidi, religionem profani, diuina terreni, sancta sacrilegi contingere diutius perseuerent.

*Hæreticos non modò in animas, verumetiam in corpora,
cum facultas adest, seuire consueuisse.*

CAPVT XXXI.

Nemo iam (opinor) putet à me requirendum: num hoc persequutorum genus, quod animabus adeò infestum esse docuimus, etiam gladios tractare & arma nouerit, quibus membra corporis impetùtur. Profusus enim & hanc persequendi rationem ita norunt, vt neque zeli ardore, à Iudæis, neque sæuitia & immanitate, à gentilibus, neque ingeniosa crudelitate, ab vllis omnino superari sese patiantur. Nam & eam ob causam, spinarum nomine, sacris in literis subinde hæretici & scismatici designantur, velut vbi scriptum in Canticis est: Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias. quòd nimirum tãquam spinarum asperitate, pungant atque cruentant eos, qui veritatis odore suauis, veræque sapientiæ contemplatione delectati, aut peruenire ad Christi ecclesiam, aut perseuerare in ea constantissimè volunt. Filias quidem vocat hæreticorum & scismaticorum cœtus, quòd propter sacramentorum communionem, quasi ex Deo nati & similes ecclesiæ videantur, sed sola hæc amica est: illæ ita filiæ, vt etiam tamen spinæ, propter morum malignitatem, iure vocentur. Idcirco & in sepibus inueniuntur, ad eosque mittitur euangelicus ille seruus, cui dicitur: Exi in vias & sepes, & compelle intrare. Si enim quieti agerent extra conuiuium sanctę vnitatis ecclesiæ, tanquam in vijs reperiri viderentur. at quia per multas iniurias grauesq; pressuras, quibus nitùtur catholicos lacerare, quasi spinis & asperitate pleni sunt, tanquam in sepibus reperti, intrare compelluntur. Horum sæua rapacitas, & non modò ad animas iugulandas, verùm etiam corporalibus lanianda, cum ita res tulerit, infestum semper studium, eo quoque declaratum esse videtur, quod scriptum reperitur in euangelio de pseudoprophetis, qui veniunt ad nos, ouium quidem specie & habitu, sed intrinsicus sunt lupi rapaces. Quo loco nomine luporum, quamobrem hæretici significati sint, libuit